

KNO-4113-001-00/2014
Nr ewid. 156/2014/D/14/504/KNO

Informacja o wynikach kontroli

PRZYGOTOWANIE SZKÓŁ DO OBJĘCIA DZIECI SZEŚCIOLETNICH OBOWIĄZKIEM SZKOLNYM

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa
Narodowego:

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes Najwyższej Izby Kontroli
dnia 31.07.2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. WPROWADZENIE.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	6
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	6
2.2. Uwagi końcowe i wnioski	7
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	8
3.1. Warunki lokalowe i wyposażenie szkół podstawowych	8
3.2. Warunki organizacyjne w szkołach podstawowych.....	15
3.3. Kadra pedagogiczna.....	20
4. INFORMACJE DODATKOWE	21
4.1. Przygotowanie kontroli	21
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	22
5. ZAŁĄCZNIKI.....	24

1.1 Temat kontroli

Kontrola sprawdzająca (doraźna) pn. *Przygotowanie szkół do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym* (nr D/14/504) została podjęta z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli.

1.2 Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena stopnia przygotowania publicznych szkół podstawowych do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym z dniem 1 września 2014 r.

Ocena dotyczyła w szczególności zapewnienia przez szkoły:

- 1) warunków lokalowych wraz z wyposażeniem oraz warunków organizacyjnych (w tym bezpieczeństwa i higieny) do edukacji uczniów sześcioletnich;
- 2) odpowiedniej kadry nauczycieli do edukacji uczniów sześcioletnich.

Badaniami objęto 6 881 szkół podstawowych z terenu całej Polski, od których na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli („ustawa o NIK”)¹, uzyskano dane dotyczące warunków lokalowych i organizacyjnych związanych z objęciem od dnia 1 września 2014 r. dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym. Wiarygodność tych danych została zweryfikowana na próbie szkół wybranych do kontroli na miejscu. Poza występującymi różnicami w planowanej od 1 września 2014 r. liczbie uczniów sześcioletnich, w trakcie weryfikacji nie wykazano innych niezgodności z informacjami przesłanymi przez szkoły na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK. Różnice w liczbie uczniów wynikały z niepełnych, szacunkowych informacji, jakimi dysponowały szkoły w I i II kw. br.

Kontrole na miejscu przeprowadzono w 88 publicznych szkołach podstawowych – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK, z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 2 ustawy, tj. legalności, gospodarności i rzetelności. Na podstawie danych z 6 881 szkół ustalono 715 podmiotów, w których nastąpi dwukrotne zwiększenie planowanej liczby uczniów w klasach pierwszych od 1 września 2014 r. Z populacji tej wylosowano 75 szkół do kontroli przy zachowaniu reprezentatywności w podziale na województwa. Dodatkowo do kontroli sprawdzającej wytypowano 13 szkół podstawowych objętych kontrolą pn. „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym” (P/12/068).

Kontrolę przeprowadził Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego oraz Delegatury NIK w: Białymstoku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie i Warszawie w okresie od 15 kwietnia do 30 maja 2014 r., obejmując nią rok szkolny 2013/2014 oraz założenia organizacyjne dotyczące roku szkolnego 2014/2015.

1.3 Uzasadnienie podjęcia kontroli

Obowiązek szkolny dla dzieci sześcioletnich został wprowadzony do polskiego systemu edukacji w 2009 r. na podstawie art. 1 pkt 19 ustawy z 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw². Pierwotnie założono, że dzieci sześcioletnie rozpoczną obowiązkowo edukację od 1 września 2012 r., lecz termin ten przesunięto na dzień 1 września 2014 r.³

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

² Dz. U. Nr 56, poz. 458 ze zm. Dalej: ustawa z 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.

³ Ustawa z dnia 27 stycznia 2012 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 176). Dalej: ustawa z 2012 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty.

W związku z potrzebą zminimalizowania obaw części rodziców dzieci sześciolletnich, które od 1 września 2014 r. rozpoczną naukę⁴, dokonano zmiany istniejących regulacji prawnych w tym zakresie. Zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁵ od dnia 1 września 2014 r. spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci siedmioletnie (urodzone w 2007 r.) oraz sześciolletnie – urodzone w pierwszym półroczu 2008 r. (pomiędzy 1 stycznia a 30 czerwca 2008 r.). Dzieci sześciolletnie urodzone w drugim półroczu 2008 r. (pomiędzy 1 lipca a 31 grudnia 2008 r.) mogą rozpocząć spełnianie obowiązku szkolnego na wniosek rodziców.

W okresie od 8 października 2012 r. do 16 lutego 2013 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 32 publicznych szkołach podstawowych kontrolę pn. *Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym*. W wyniku tej kontroli NIK stwierdziła, że szkoły podstawowe nie były w wystarczającym stopniu przygotowane do objęcia nauką dzieci sześciolletnich, ponieważ odpowiednie warunki spełniały tylko cztery spośród 32 skontrolowanych szkół (12,5%). W wyniku tej kontroli stwierdzono, że:

- 16 szkół (50%) nie spełniało zalecanych wymagań dla sali lekcyjnej;
- 18 szkół (56,3%) nie spełniało wymagań określonych dla opieki świetlicowej lub nie zapewniało ciepłego posiłku;
- 19 szkół (59,4%) nie spełniało warunku posiadania łącznie miejsca zabaw dla uczniów i placu zabaw (w tym trzy szkoły bez miejsca zabaw i placów zabaw oraz 16 szkół tylko bez placu zabaw);
- wszystkie szkoły spełniały wymóg zatrudniania do nauczania wczesnoszkolnego i prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych w świetlicy nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje.

Ponadto, w 25 szkołach (78,1%) stwierdzono niespełnianie wymagań w zakresie bezpieczeństwa i higieny, w tym w 18 (56,3%) dla części uczniów klas I nie zapewniono dostosowanych do wymagań ergonomii mebli szkolnych w sali lekcyjnej, pracowni komputerowej lub świetlicy szkolnej⁶.

W informacji o wynikach kontroli NIK sformułowała wobec dyrektorów szkół podstawowych dwa wnioski pokontrolne:

- organizowanie zajęć świetlicowych w grupach wychowawczych z zachowaniem dopuszczalnej liczebności uczniów;
- zapewnienie w szkołach wymaganych warunków bezpieczeństwa uczniów.

Biorąc pod uwagę, że znaczna liczba skontrolowanych szkół podstawowych nie była właściwie przygotowana do przyjęcia dzieci sześciolletnich z dniem 1 września 2014 r. oraz w związku z bardzo dużym zainteresowaniem społecznym, NIK ponownie dokonała oceny stanu przygotowania szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym.

⁴ Uzasadnienie do projektu ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw. W ramach konsultacji projektu tej ustawy, partnerzy społeczni wskazali m.in., że: szkoły nie są przygotowane do pracy z dzieckiem sześciolletnim (Stowarzyszenie i Fundacja Rzecznik Praw Rodziców); brak miejsc w szkołach i przedszkolach oraz brak środków finansowych na tworzenie tych miejsc (Stowarzyszenie Przedszkoli Niepublicznych); górna granica liczby uczniów w oddziale klas I–III powinna być niższa (m.in. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, Polskie Towarzystwo ADHD, Stowarzyszenie i Fundacja Rzecznik Praw Rodziców). www.sejm.gov.pl

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 1265. Dalej: ustawa z 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.

⁶ Informacja o wynikach kontroli „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym” (KNO-4101-09-00/2012; Nr ewid. 158/2013/P12068/KNO).

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Szkoły podstawowe znacząco poprawiły swoje przygotowanie do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym w roku szkolnym 2014/2015. NIK dostrzega jednak konieczność dalszego dostosowywania do potrzeb najmłodszych dzieci pomieszczeń innych niż sale lekcyjne. W związku z możliwością znaczącego wzrostu liczby uczniów w klasach I od 1 września 2014 r. – nawet o 71% w skali kraju – istotnym problemem dla szkół może być konieczność organizacji zajęć dla oddziałów klas I–III w systemie zmianowym. Szkoły staną przed wyzwaniem stworzenia planów lekcji uwzględniających potrzeby najmłodszych dzieci.

2.1.1. Skontrolowane szkoły posiadają wykwalifikowaną kadrę nauczycielską do kształcenia uczniów najmłodszych, a sale lekcyjne w większości tych szkół są odpowiednio wyposażone w pomoce dydaktyczne, gry i zabawki dydaktyczne (98%) oraz ergonomiczne meble uczniowskie (90%). NIK zwraca jednak uwagę, że jedna trzecia (33%) szkół nie dostosowała do wymogów ergonomii wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych na stołówkę szkolną (jadalnię). Do wzrostu uczniów najmłodszych nie dostosowano również sprzętów znajdujących się w toaletach szkolnych – 26% szkół. Opieka świetlicowa jest zapewniona w 97% skontrolowanych szkołach, a w niemal wszystkich szkołach (97%) zorganizowano uczniom możliwość zjedzenia ciepłego posiłku. Uczniowie najmłodszy mają wydzielone miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych (100%). Dodatkowo 91% skontrolowanych szkół dysponuje miejscami zabaw dla uczniów najmłodszych, a szkolne place zabaw utworzono w dwóch trzecich szkół (70%).

NIK pozytywnie ocenia podjęte przez szkoły działania w celu zapewnienia właściwych warunków do edukacji i opieki nad najmłodszymi uczniami. W zdecydowanej większości skontrolowanych szkół (80%) liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekraczała 26 uczniów⁷, a w części szkół wydzielono bezpieczną przestrzeń dla uczniów najmłodszych (odrębne szatnie, sanitariaty, świetlice, a nawet wejście do szkoły). Szkoły ponownie skontrolowane⁸ zrealizowały większość wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w wyniku poprzedniej kontroli.

2.1.2. Badanie przeprowadzone na grupie 6 881⁹ szkół podstawowych z terenu całej Polski potwierdza, że szkoły posiadają wykwalifikowaną kadrę nauczycielską do kształcenia uczniów najmłodszych oraz odpowiednie warunki i wyposażenie w salach lekcyjnych (pomoce dydaktyczne – 94%, ergonomiczne meble uczniowskie – 99%). Jednak także w tych szkołach wystąpił problem niedostosowania do wzrostu najmłodszych uczniów wyposażenia pomieszczeń stołówki szkolnej oraz sprzętów znajdujących się w toaletach szkolnych (odpowiednio 63% i 38% szkół).

Wysoki odsetek zbadanych szkół zapewnia opiekę świetlicową (85%) oraz możliwość zjedzenia ciepłego posiłku (93%). Uczniowie najmłodszy mają wydzielone miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych (99%). Prawie wszystkie szkoły (96%) dysponują miejscami zabaw dla uczniów najmłodszych, a w ponad połowie z nich (63%) utworzono place zabaw dla klas I–III. W zbadanych szkołach (93,6%) liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekraczała 26 uczniów, a w części z nich wydzielono bezpieczną przestrzeń dla uczniów najmłodszych.

⁷ We wszystkich skontrolowanych szkołach planowana od 1 września 2014 r. liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekroczy 25 uczniów zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, który będzie obowiązywał od 1 września 2014 r. stosownie do ustawy z dnia 13 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1265).

⁸ W 13 szkołach podstawowych dokonano sprawdzenia sposobu realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w ramach kontroli P/12/068 „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym” przeprowadzonej w okresie od 8 października 2012 r. do 16 lutego 2013 r.

⁹ Na podstawie danych pozyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK.

Poprawa stanu przygotowania szkół wynika z przesunięcia terminu wejścia w życie obowiązku szkolnego wobec dzieci sześciolletnich. Dłuższy okres pozwolił na lepsze przygotowanie szkół na ich przyjęcie. Początkowo zakładano, że obowiązek ten wejdzie w życie od września 2012 r. Ostatecznie przyjęto, że dzieci sześciolletnie rozpoczną edukację od września 2014 r.

2.2 Uwagi końcowe i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż nieznaczny odsetek skontrolowanych szkół podstawowych nie spełniał standardów wyposażenia sal lekcyjnych zalecanych w podstawie programowej. Dotyczyło to: niewydzielenia rekreacyjnej części sali (9,1% szkół), braku biblioteczki dla uczniów najmłodszych (5,7%) oraz gier i zabawek dydaktycznych (2,3%). Nieco więcej szkół miało trudności w wyposażeniu sal lekcyjnych w sprzęt audiowizualny (18,2%) i komputery z dostępem do Internetu (36,3%) w celu uatrakcyjnienia zajęć dydaktycznych.

Wyniki kontroli w szkołach podstawowych wskazują na konieczność podjęcia przez dyrektorów szkół działań mających na celu dostosowanie:

- 1) do wymagań ergonomii – mebli i sprzętów, z których korzystają najmłodsze uczniowie w stołówce szkolnej oraz sanitariatach;**
- 2) do standardów określonych w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej – wyposażenia sal lekcyjnych przeznaczonych do edukacji uczniów najmłodszych;**
- 3) do szczególnych potrzeb dzieci najmłodszych – planów lekcji w sytuacji wystąpienia zmianowości w szkole.**

3.1 Warunki lokalowe i wyposażenie szkół podstawowych

Salę lekcyjną w większości skontrolowanych szkół są odpowiednio wyposażone w pomoce dydaktyczne, gry i zabawki dydaktyczne (98%) oraz ergonomiczne meble uczniowskie (90%). NIK zwraca uwagę, że jedna trzecia (33%) szkół nie dostosowała jednak do wymogów ergonomii wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych na stołówkę szkolną (jadalnię). Do wzrostu uczniów najmłodszych nie dostosowano również sprzętów znajdujących się w toaletach szkolnych – 26% szkół.

Opieka świetlicowa jest zapewniona w 97% skontrolowanych szkołach, a w niemal wszystkich szkołach (97%) zorganizowało uczniom możliwość zjedzenia ciepłego posiłku. Uczniowie najmłodszy mają wydzielone miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych (100%). Dodatkowo 91% skontrolowanych szkół dysponuje miejscami zabaw dla uczniów najmłodszych, a szkolne place zabaw utworzono w dwóch trzecich szkół (70%).

Badanie przeprowadzone na grupie 6 881 szkół podstawowych z terenu całej Polski potwierdza, że szkoły posiadają odpowiednie warunki i wyposażenie w salach lekcyjnych (pomoce dydaktyczne – 94%, ergonomiczne meble uczniowskie – 99%). Jednak także w tych szkołach wystąpił problem niedostosowania do wzrostu najmłodszych uczniów wyposażenia pomieszczeń stołówki szkolnej oraz sprzętów znajdujących się w toaletach szkolnych (odpowiednio 63% i 38% szkół).

Wysoki odsetek zbadanych szkół zapewnia opiekę świetlicową (85%) oraz możliwość zjedzenia ciepłego posiłku (93%). Uczniowie najmłodszy mają wydzielone miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych (99%). Prawie wszystkie szkoły (96%) dysponują miejscami zabaw dla uczniów najmłodszych, a w ponad połowie z nich (63%) utworzono place zabaw dla klas I–III.

Salę lekcyjną dla uczniów klas I–III (liczba)

Od 1 września 2014 r. liczba uczniów w klasach I w skontrolowanych szkołach wzrosła o 60%.

W roku szkolnym 2013/2014 do szkół objętych kontrolą uczęszczało ogółem 14.162 uczniów w 642 oddziałach (w tym 4.624 uczniów w 204 oddziałach klasy I). Dla uczniów przeznaczono ogółem 455 odrębnych sal lekcyjnych, co oznacza, że co trzeci (29,1%) oddział klas I–III mógł korzystać z sali, po zakończeniu zajęć lekcyjnych przez uczniów z innych oddziałów¹⁰. Sytuację powyższą stwierdzono w 59 (67%) skontrolowanych szkołach. W pozostałych 29 szkołach (33%) każdy oddział klas I–III miał do swojej dyspozycji odrębną salę lekcyjną.

Od 1 września 2014 r. do szkół objętych kontrolą do klas I–III uczęszczać będzie 16.594 uczniów, tj. o 17,2% więcej niż w roku szkolnym 2013/2014. Szkoły zaplanowały utworzenie 747 oddziałów klas I–III (wzrost o 16,4%) oraz przygotowanie 516 sal lekcyjnych (wzrost o 13,4%). Na jeden oddział klas I–III przypadają będzie 69% sali lekcyjnej. Tym samym, nadal jedna trzecia oddziałów będzie dzieliła salę lekcyjną wspólnie z innym oddziałem klas I–III. Sytuacja powyższa może powodować wykorzystywanie tej samej sali lekcyjnej przez uczniów w różnym wieku (np. z klasy I i klasy III), co stwarza ryzyko niedochowania warunku dostosowania sprzętów szkolnych do wzrostu uczniów. Spośród wszystkich skontrolowanych szkół – 50 (56,8%) zaplanowało zwiększenie do 1 września 2014 r. liczby sal lekcyjnych dla klas I–III, 37 szkół (42%) nie planuje utworzenia nowych sal, a jedna szkoła (1,2%) planuje zmniejszenie liczby tych sal.

¹⁰ Zjawisko zmienności szerzej opisano w rozdziale 3.2.

Od 1 września 2014 r. liczba uczniów w klasach I w szkołach objętych badaniem może wzrosnąć nawet o 71,2%.

Występowanie w skontrolowanych szkołach zjawiska „dzielenia” sali lekcyjnej przez oddziały klas I–III potwierdzają wyniki przeprowadzonych badań. Do 6 881 szkół objętych badaniem do klas I–III w roku szkolnym 2013/2014 uczęszczało łącznie 686,2 tys. uczniów, w tym do klasy I – 230,4 tys. (tj. 33,6% wszystkich uczniów z klas I–III). Szkoły utworzyły łącznie 35.837 oddziałów (w tym 11.956 w klasie I). Na potrzeby uczniów klas I–III w szkołach wydzielono łącznie 30.186 odrębnych sal lekcyjnych, co oznacza, że 5.651 oddziałów (15,8%) korzystało z sali lekcyjnej po zakończeniu zajęć przez inny oddział klasy I–III.

Co szósty oddział klas I–III w szkołach objętych badaniem nie miał do dyspozycji „własnej” sali lekcyjnej, lecz dzielił salę z innym oddziałem. Brak wystarczającej liczby sal lekcyjnych (jeden oddział – jedna sala) odnotowano przede wszystkim w szkołach położonych na terenie miast na prawach powiatu (24,2%) oraz w gminach miejskich (26,4%). W najmniejszym stopniu problem ten dotyczył szkół położonych w gminach wiejskich (6,8%).

Tabela nr 1

Wskaźniki procentowe braku dostatecznej liczby sal lekcyjnych dla zapewniania każdemu oddziałowi klas I–III „własnej sali” (ze względu na typ gminy)

Województwo	Typ gminy				Średnia
	miasto na prawach powiatu	miejska	wiejska	miejsko-wiejska	
dolnośląskie	17,5%	11,7%	2,8%	10,3%	10,4%
kujawsko-pomorskie	27,6%	34,9%	8,0%	19,7%	18,8%
lubelskie	38,2%	29,4%	6,2%	10,3%	16,3%
lubuskie	35,3%	23,4%	4,2%	12,0%	15,7%
łódzkie	18,6%	24,0%	2,6%	11,8%	13,4%
małopolskie	22,6%	19,0%	7,0%	13,8%	12,7%
mazowieckie	29,7%	36,6%	9,5%	23,5%	22,4%
opolskie	12,5%	10,4%	2,3%	2,7%	4,4%
podkarpackie	20,8%	17,6%	5,7%	7,0%	9,5%
podlaskie	38,8%	27,3%	6,1%	15,0%	20,8%
pomorskie	25,9%	37,6%	13,2%	12,6%	21,4%
śląskie	17,7%	18,0%	9,8%	14,6%	15,6%
świętokrzyskie	31,0%	5,1%	8,4%	5,4%	10,3%
warmińsko-mazurskie	39,9%	32,2%	3,1%	12,6%	17,8%
wielkopolskie	18,4%	34,2%	5,2%	14,2%	14,3%
zachodniopomorskie	25,7%	38,3%	2,9%	13,2%	18,6%
Średnia	24,2%	26,4%	6,8%	13,3%	15,8%

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

Sale lekcyjne dla uczniów klas I–III (wyposażenie)

Skontrolowane szkoły zapewniły w salach lekcyjnych dla uczniów najmłodszych pomoce dydaktyczne, gry i zabawki dydaktyczne, kąciki tematyczne, biblioteczki oraz ergonomiczne meble uczniowskie (stoliki i krzeselka).

We wszystkich skontrolowanych szkołach w salach lekcyjnych wydzielono część edukacyjną (wyposażoną w tablicę, stoliki itp.) oraz kąciki tematyczne. W części skontrolowanych szkół stwierdzono niedochowanie (w różnym stopniu) zalecanego w pkt 3 załącznika Nr 2 do rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹¹, standardu wyposażenia sali lekcyjnej¹² przeznaczonych do edukacji wczesnoszkolnej. I tak:

- w ośmiu (9,1%) szkołach¹³ – w 17 salach (7,9%) nie wydzielono części rekreacyjnej;
- w 16 (18,2%) szkołach¹⁴ – 26 sal (12,1%) nie wyposażono w sprzęt audiowizualny;
- w 32 szkołach¹⁵ (36,3%) – 60 (27,9%) sal nie wyposażono w komputer(y) z dostępem do Internetu;
- w pięciu szkołach¹⁶ (5,7%) – w 15 salach (7%) brak było biblioteczki dla uczniów najmłodszych;
- w dwóch szkołach¹⁷ (2,3%) – w trzech salach lekcyjnych (1,4%) brak było gier i zabawek dydaktycznych.

W dziewięciu (10%) skontrolowanych szkołach nie dostosowano mebli w salach lekcyjnych (stolików, krzesel) do wzrostu uczniów klasy I, tj. nie dochowano wymogu § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹⁸.

Analiza wyników badania przeprowadzonego na grupie 6 881 szkół wskazuje, że 98% sal lekcyjnych przeznaczonych do edukacji klas I–III wyposażono w pomoce dydaktyczne, 93% – w gry i zabawki dydaktyczne, 89% – w kąciki tematyczne, a 82% – w biblioteczki¹⁹.

¹¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 977. Dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

¹² W 88 skontrolowanych szkołach podstawowych dokonano oględzin 215 sal lekcyjnych, w których w roku szkolnym 2013/2014 prowadzono zajęcia z oddziałami klasy I.

¹³ Szkoła Podstawowa nr 1 w Brodnicy, Szkoła Podstawowa nr 313 w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 1 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowej, Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim, Szkoła Podstawowa w Trzcińsku Zdroju.

¹⁴ Szkoła Podstawowa nr 22 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 43 w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 4 w Piszcu, Szkoła Podstawowa nr 22 w Chorzowie, Szkoła Podstawowa nr 27 w Kielcach, Szkoła Podstawowa w Łaszczowie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Bolechowicach, Szkoła Podstawowa nr 47 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kłodawie, Szkoła Podstawowa w Przykonie, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim, Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowej, Szkoła Podstawowa nr 6 w Redzie, Szkoła Podstawowa nr 35 w Częstochowie, Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie.

¹⁵ Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Sztynie, Szkoła Podstawowa nr 27 w Sosnowcu, Szkoła Podstawowa w Rajczy, Szkoła Podstawowa nr 18 w Gliwicach, Szkoła Podstawowa nr 22 w Chorzowie, Szkoła Podstawowa nr 36 w Katowicach, Szkoła Podstawowa nr 32 w Częstochowie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Pszowie, Szkoła Podstawowa nr 4 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 1 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi, Szkoła Podstawowa w Moszczenicy, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 64 w Krakowie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kłodawie, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim, Szkoła Podstawowa w Komornikach, Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowej, Szkoła Podstawowa nr 80 w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 12 w Siedlcach, Szkoła Podstawowa nr 9 w Pruszkowie, Szkoła Podstawowa w Humniskach, Szkoła Podstawowa w Żyrakowie, Szkoła Podstawowa nr 6 w Redzie, Szkoła Podstawowa nr 35 w Częstochowie, Szkoła Podstawowa w Cedyni, Szkoła Podstawowa w Trzcińsku Zdroju, Szkoła Podstawowa w Dobrej, Szkoła Podstawowa w Świdwinie, Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie.

¹⁶ Szkoła Podstawowa nr 98 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 5 w Suwałkach, Szkoła Podstawowa nr 4 w Piszcu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie.

¹⁷ Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie.

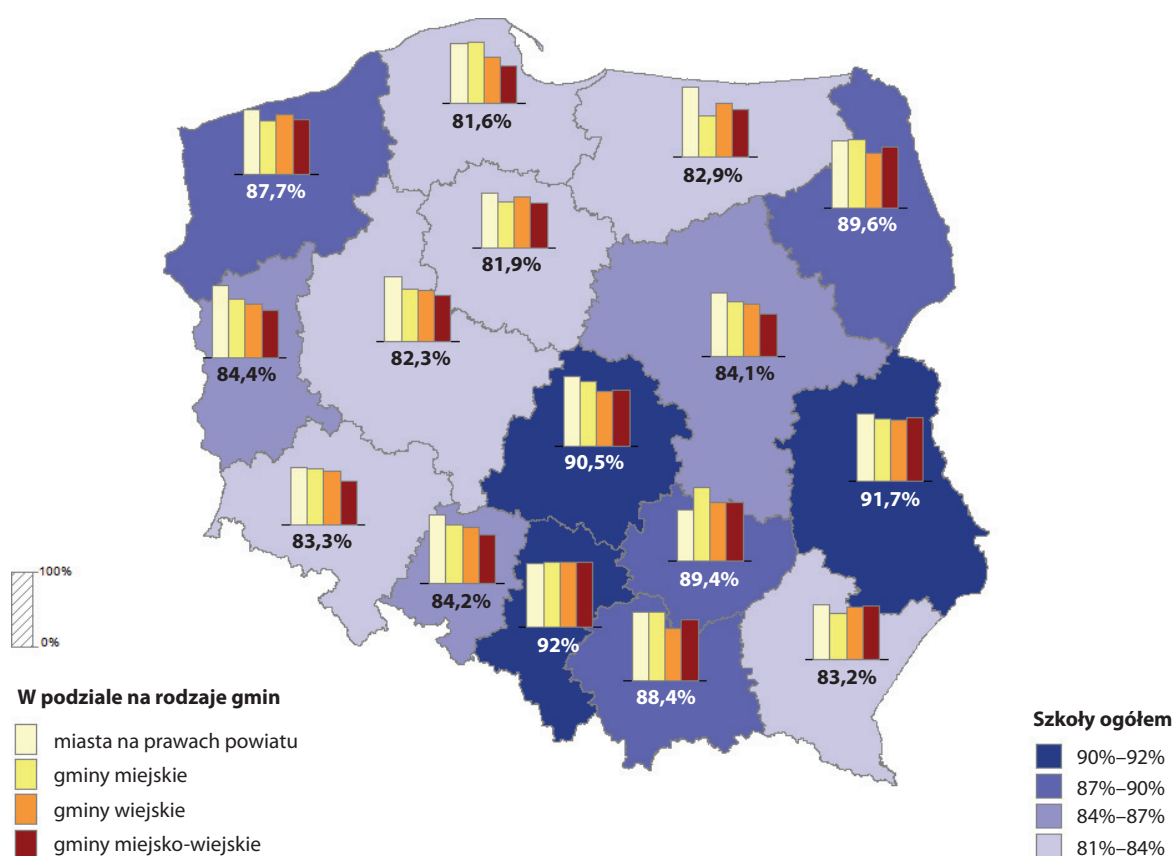
¹⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

¹⁹ Na podstawie danych dotyczących łącznie 30.186 sal lekcyjnych.

Część sal lekcyjnych nie posiadała jednak wyposażenia zalecanego w pkt 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej: w 31% sal brak było sprzętu audiowizualnego, a w połowie sal (52%) komputera(ów) z dostępem do Internetu. W co siódmej sali lekcyjnej (13,8%) nie wydzielono części rekreacyjnej, co nie sprzyja prawidłowej realizacji procesu edukacyjnego najmłodszych uczniów²⁰. Problem ten dotyczy przede wszystkim szkół położonych w gminach miejsko-wiejskich, w których 18,1% sal lekcyjnych nie posiadało takiego wydzielenia. W mniejszym stopniu problem ten dotyczył szkół w gminach wiejskich (14,9%), a w najmniejszym – szkół w miastach (12%) i w miastach na prawach powiatu (8,2%).

Wykres nr 1

Odsetek szkół, w których w salach lekcyjnych dla uczniów z klas I–III wydzielono część rekreacyjną

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

Niemal wszystkie z 6 881 szkół objętych badaniem (99%) wyposażyły sale lekcyjne klas I–III w ergonomiczne meble uczniowskie. Jednak nie we wszystkich pomieszczeniach szkolnych, z których korzystają uczniowie z klas I–III, wyposażenie zostało dostosowane do zasad ergonomii: 63% szkół nie dysponowało ergonomicznym wyposażeniem w stołówce (jadalni) szkolnej, 55% w pracowni komputerowej, 40% w świetlicy szkolnej, 38% w toaletach szkolnych, a 28% szkół w szatni szkolnej.

²⁰ W klasie I szkoły podstawowej około połowy czasu przeznaczonego na edukację polonistyczną uczniowie mogą zajmować się rysowaniem i pisaniem, siedząc przy stolikach. (Pkt 7 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej).

Świetlice szkolne

Prawie wszystkie (96,6%) skontrolowane szkoły utworzyły w pomieszczeniach szkolnych świetlicę dla uczniów.

W trzech szkołach²¹ (3,4%) nie wydzielono takiego pomieszczenia z powodu trudności lokalowych. Spośród 85 szkół, w których wyodrębniono pomieszczenie świetlicy, w 18 szkołach²² (21,2%) wyposażenie tych pomieszczeń (w stoliki i krzeselka) nie zostało dostosowane do wzrostu uczniów najmłodszych.

Ponad dwie trzecie (85%) szkół, spośród 6 881 objętych badaniem, utworzyło pomieszczenia przeznaczone na świetlicę szkolną, ale duża część szkół (40%) nie dostosowała wyposażenia tych pomieszczeń do wzrostu uczniów najmłodszych.

Wyniki badań potwierdzają ustalenia kontroli w zakresie wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych na świetlicę szkolną w sprzęt dostosowany do wzrostu uczniów najmłodszych. Badania wykazały, że 12,8% szkół położonych na terenach miast na prawach powiatu oraz 17,8% szkół położonych w miastach, nie dysponowało w pomieszczeniu świetlicy wyposażeniem dostosowanym do wzrostu uczniów najmłodszych. Znacznie więcej szkół nie dysponowało takim wyposażeniem w gminach wiejskich (51,3%) i miejsko-wiejskich (42,3%).

Stołówki szkolne

Skontrolowane szkoły wydzieliły pomieszczenia do zjedzenia ciepłego posiłku przez najmłodszych uczniów.

Niemal we wszystkich skontrolowanych szkołach (96,6%) zorganizowano możliwość zjedzenia przez uczniów najmłodszych ciepłego posiłku. Tylko w trzech szkołach²³ (3,4%) nie zorganizowano ciepłego posiłku przede wszystkim z powodu niewielkiego zainteresowania rodziców. W jednej trzeciej skontrolowanych szkół (33%), w których zorganizowano uczniom ciepły posiłek, pomieszczenia przeznaczone do ich spożycia nie były właściwie przystosowane do potrzeb uczniów najmłodszych. Przede wszystkim nie zapewniono w tych pomieszczeniach mebli dostosowanych do wzrostu uczniów najmłodszych.

Prawie wszystkie szkoły (93%), spośród 6 881 objętych badaniem, zorganizowały w szkole możliwość zjedzenia posiłku, lecz ponad połowa z nich (63%) nie dysponowała w pomieszczeniu stołówki wyposażeniem dostosowanym do wzrostu najmłodszych uczniów.

Problem niedostosowania wyposażenia w stołówce szkolnej dotyczył przede wszystkim szkół położonych w gminach miejsko-wiejskich (66,7% szkół), w gminach wiejskich (61,6%) i miejskich (62,1%). W mniejszym stopniu (58,7%) nie dostosowano tego wyposażenia w szkołach położonych w miastach na prawach powiatu.

²¹ Szkoła Podstawowa w Orchowiu, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Sztabinie, Szkoła Podstawowa nr 4 w Kielcach.

²² Szkoła Podstawowa nr 80 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 43 w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 1 w Brodnicy, Szkoła Podstawowa nr 32 w Częstochowie, Szkoła Podstawowa w Jedlni-Letnisku, Szkoła Podstawowa w Moszczenicy, Szkoła Podstawowa w Czerniewicach, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Przykoniu, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim, Szkoła Podstawowa nr 2 Legnicy, Szkoła Podstawowa nr 80 w Warszawie, Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Szkół nr 1 w Humniskach, Szkoła Podstawowa nr 6 w Sanoku, Szkoła Podstawowa w Trzcianku-Zdroju, Szkoła Podstawowa nr 2 w Świdwinie, Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie.

²³ Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół w Sztabinie (ciepłe posiłki wydawano do 31 grudnia 2013 r.), Szkoła Podstawowa nr 4 w Kielcach, Szkoła Podstawowa w Owińskach.

Pomieszczenia sanitarno-higieniczne

We wszystkich skontrolowanych szkołach pomieszczenia sanitarno-higieniczne (łazienki), z których korzystali uczniowie najmłodszy, były stale monitorowane pod kątem ich stanu sanitarnego.

W 65 (73,9%) szkołach sprzęty (umywalki, miski ustępowe) zainstalowane w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zostały dostosowane do wzrostu uczniów najmłodszych. Problem niedostosowania sprzętów wystąpił w 23 szkołach²⁴ (26,1%). Było to niezgodne z § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny lub wyposażenie tych pomieszczeń było niewystarczające. Niemal we wszystkich szkołach (97,7%) w łazienkach przeznaczonych dla tych uczniów zapewniono, zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej.

Za pozytywne należy uznać sytuację, w której w ponad dwóch trzecich (77,3%) skontrolowanych szkół, pomieszczenie łazienki było widoczne z sali lekcyjnej, w której prowadzone były zajęcia w klasie I. Sytuacja taka sprzyjała wzrostowi poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów najmłodszych (np. zapobiegała możliwości „zagubienia” się ucznia w pomieszczeniach szkolnych, w szczególności w początkowym okresie jego nauki w szkole).

W ponad połowie z 6 881 szkół objętych badaniem (62%) wyposażenie toalet szkolnych zostało dostosowane do wzrostu uczniów najmłodszych.

W 72,7% szkół położonych w miastach na prawach powiatu wyposażenie toalet szkolnych zostało dostosowane do wzrostu uczniów najmłodszych. W gminach miejskich dostosowano wyposażenie toalet w 68,5% szkół, w gminach wiejskich w 58% szkół, a w gminach miejsko-wiejskich w 62,3% szkół.

Miejsca i place zabaw dla uczniów klas I–III

Prawie wszystkie skontrolowane szkoły (91%) dysponowały miejscem zabaw, a 70% – szkolnym placem zabaw dla uczniów najmłodszych.

Spośród szkół objętych kontrolą – w 80 (90,9%) utworzono miejsca zabaw przeznaczone dla uczniów najmłodszych, w tym: w 75 szkołach (93,7%) utworzono miejsca zabaw poprzez udział w programie „Radosna szkoła”, a w pięciu (6,3%) utworzyło miejsca zabaw z innych niż ww. program źródeł finansowania. Na terenie 62 skontrolowanych szkół (70,5%) utworzono place zabaw, w tym: w 40 szkołach (64,5%) utworzono plac zabaw w ramach udziału w programie „Radosna szkoła”, a w 22 szkołach (35,5%) zbudowano place zabaw z innych niż ww. program źródeł finansowania.

²⁴ Szkoła Podstawowa nr 89 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 1 w Rajczy, Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pszowie, Szkoła Podstawowa w Wierzbicy, Szkoła Podstawowa w Snopkowie, Szkoła Podstawowa w Moszczenicy, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 9 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Podłężu, Podstawowa w Bolechowicach, Szkoła Podstawowa w Siedliskach, Szkoła Podstawowa nr 2 w Opolu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kłodawie, Szkoła Podstawowa nr 4 Ostrowie Wielkopolskim, Szkoła Podstawowa w Orchowie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Wschowie, Szkoła Podstawowa w Żabiej Woli, Szkoła Podstawowa w Grabowie nad Pilicą, Szkoła Podstawowa nr 1 w Humniskach, Szkoła Podstawowa nr 6 w Sanoku, Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim, Szkoła Podstawowa w Wierchucinie.

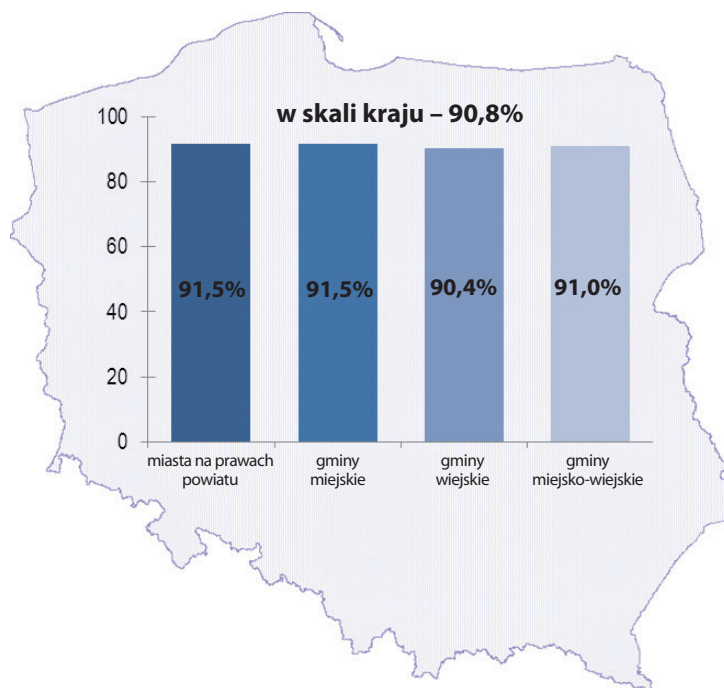
Jedna trzecia (29,5%) skontrolowanych szkół²⁵ funkcjonowała w roku szkolnym 2013/2014 bez żadnych placów zabaw dla dzieci, a w ośmiu szkołach²⁶ (9,1%) nie utworzono miejsca zabaw. W trzech skontrolowanych szkołach (3,5%) nie utworzono ani miejsca zabaw, ani placu zabaw przeznaczonego do zaspokajania przez uczniów najmłodszych potrzeby ruchu i zabawy. W sześciu skontrolowanych szkołach²⁷, w których utworzono szkolne place zabaw, stwierdzono niewłaściwy stan techniczny nawierzchni lub zainstalowanych tam urządzeń, zagrażający bezpieczeństwu osób korzystających z tych placów.

Prawie wszystkie z 6 881 zbadanych szkół (96%) dysponowały miejscem zabaw dla uczniów najmłodszych.

Szkoły dysponowały miejscem zabaw utworzonym ze środków otrzymanych w ramach programu „Radosna szkoła” (90,8%) lub miejscem zabaw zorganizowanym z własnych środków (5%). Dane dotyczące miejsc zabaw utworzonych w ramach programu „Radosna szkoła” przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2

Odsetek szkół (ze względu na typ gminy), w których utworzono miejsca zabaw w ramach finansowania ze środków programu „Radosna szkoła”

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

²⁵ Szkoła Podstawowa nr 80 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Samorządowych w Sztabinie, Szkoła Podstawowa nr 9 w Sosnowcu, Szkoła Podstawowa nr 22 w Chorzowie, Szkoła Podstawowa nr 36 w Katowicach, Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pszowie, Szkoła Podstawowa nr 4 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 1 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 27 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 12 w Kielcach, Szkoła Podstawowa nr 18 w Kielcach, Szkoła Podstawowa w Jedlni-Letnisku, Szkoła Podstawowa nr 5 w Kraśniku, Szkoła Podstawowa w Czerniewicach, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Publicznych w Radziszowie, Szkoła Podstawowa nr 47 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Kłodawie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Wschowej, Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Szkół nr 1 w Humniskach, Szkoła Podstawowa w Żyrakowie, Szkoła Podstawowa nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim, Szkoła Podstawowa nr 35 w Częstochowie, Szkoła Podstawowa nr 37 w Szczecinie, Szkoła Podstawowa w Trzcianku-Zdroju, Szkoła Podstawowa nr 11 w Elblągu.

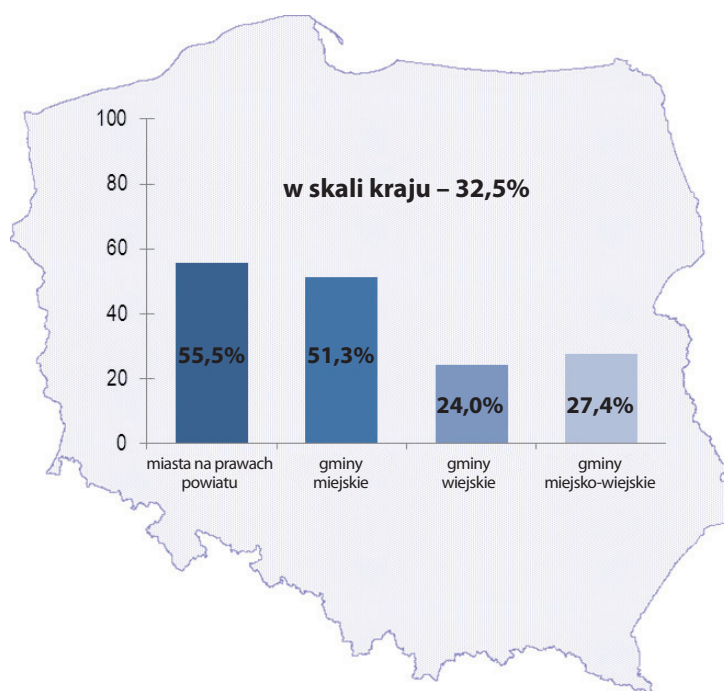
²⁶ Szkoła Podstawowa nr 1 w Kielcach, Szkoła Podstawowa w Jedlni-Letnisku, Szkoła Podstawowa w Moszczenicy, Szkoła Podstawowa nr 9 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 8 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa w Podłężu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Wschowej, Szkoła Podstawowa nr 80 w Warszawie.

²⁷ Szkoła Podstawowa nr 2 w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 37 w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 83 we Wrocławiu, Szkoła Podstawowa nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim, Szkoła Podstawowa w Podłężu, Szkoła Podstawowa w Orchowie.

W roku szkolnym 2013/2014 ponad połowa (63%) szkół objętych badaniem dysponowała szkolnym placem zabaw. Placem zabaw utworzonym z udziałem środków otrzymanych w ramach programu „Radosna szkoła” dysponowało 32,5% szkół, a jedna trzecia (31%) – szkolnym placem zabaw sfinansowanym poza ww. programem.

Wykres nr 3

Odsetek szkół (ze względu na typ gminy), w których utworzono place zabaw w ramach dofinansowania ze środków programu „Radosna szkoła”

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

Pozostawianie w szkole podręczników i przyborów szkolnych

Wszystkie szkoły objęte kontrolą zorganizowały miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów przez uczniów najmłodszych. W 6 881 szkołach objętych badaniem odsetek ten wyniósł 99%.

3.2 Warunki organizacyjne w szkołach podstawowych

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podjęte przez szkoły działania w celu zapewnienia właściwych warunków do edukacji i opieki nad najmłodszymi uczniami. Prawie wszystkie skontrolowane szkoły (80%) zadbały, aby liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekraczała 26 uczniów. W 6 881 zbadanych szkół odsetek ten był jeszcze wyższy i wyniósł 93,6%.

W części szkół wprowadzono rozwiązania organizacyjne mające na celu ograniczenie przebywania uczniów najmłodszych (z klas I–III) z uczniami klas starszych (IV–VI). Polegały one na wydzieleniu bezpiecznej przestrzeni dla uczniów najmłodszych (odrębne szatnie, sanitariaty, świetlice i wejście do szkoły).

W związku z możliwością znaczącego wzrostu liczby uczniów w klasach I od 1 września 2014 r. – o 60% w skontrolowanych szkołach (o 71% w szkołach objętych badaniem) – istotnym problemem dla części szkół może być konieczność organizacji zajęć dla oddziałów klas I–III w systemie zmianowym.

System zmianowy w klasach I–III

W roku szkolnym 2013/2014 dwie trzecie skontrolowanych szkół (67%) prowadziło edukację w klasach I–III w systemie zmianowym.

Do klas I–III uczęszczało w tym okresie łącznie 14.162 uczniów, w tym do klasy I – 4.624. Zgodnie z projektami organizacji tych szkół na rok szkolny 2014/2015, do klas I–III uczęszczać będzie łącznie 16.594 uczniów (wzrost o 17,2%), w tym 7.396 uczniów do klasy I (wzrost o 60%).

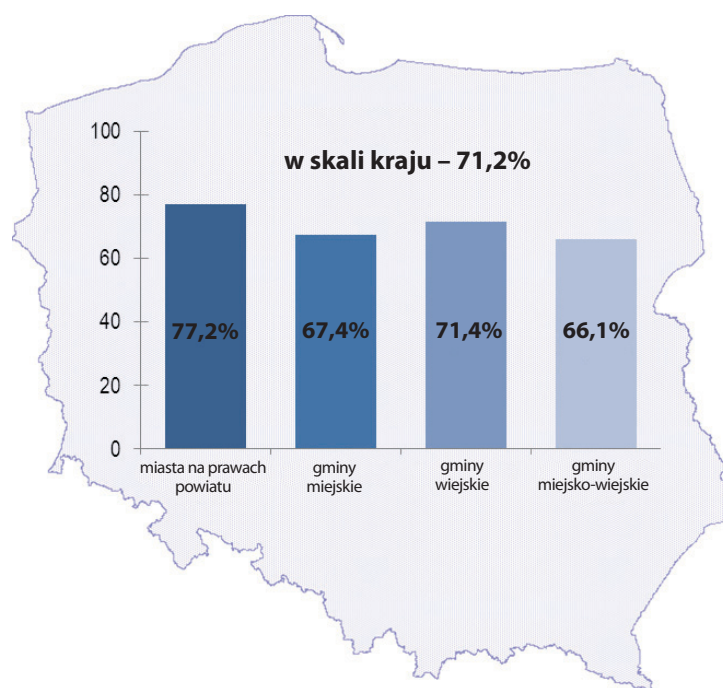
W roku szkolnym 2013/2014 w szkołach objętych kontrolą w klasach I–III utworzono łącznie 642 oddziały (204 w klasach I, 214 w klasach II i 224 w klasach III), dla których wydzielono 455 odrębnych sal lekcyjnych. Zgodnie z projektami organizacji tych szkół na rok szkolny 2014/2015 – od 1 września 2014 r. liczba oddziałów w klasach I–III wyniesie – 747 (wzrost o 16,3%), w tym w klasach I – 329 (wzrost o 61,3%). Na potrzeby oddziałów klas I–III szkoły planują przeznaczyć łącznie 516 odrębnych sal lekcyjnych. Współczynnik zmianowości, oznaczający stosunek liczby oddziałów do liczby pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczno-wychowawcze²⁸ wyniesie 1,44, co oznacza, że 31% oddziałów klas I–III będzie uczyło się na zmiany. Wyniki kontroli wskazują, że w roku szkolnym 2014/2015 w ponad połowie skontrolowanych szkół (58%) przewiduje się naukę na zmiany w oddziałach klasy I.

W roku szkolnym 2013/2014 co trzecia szkoła (32,3%), spośród 6 881 zbadanych, nie dysponowała odpowiednią liczbą sal lekcyjnych umożliwiającą naukę na jedną zmianę przez wszystkie oddziały klas I–III.

Do klas I–III w tym okresie uczęszczało łącznie 686.210 uczniów, w tym 230.408 uczniów do klas I. Na terenie obwodów badanych szkół zamieszkiwało ogółem 394.429 dzieci podlegających od 1 września 2014 r. obowiązkowi szkolnemu, w tym: 253.369 dzieci 7-letnich i 141.060 dzieci 6-letnich (urodzonych w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2008 r.). Od 1 września 2014 r. liczba uczniów w klasach I–III może wzrosnąć o 22,9%, a w klasach I o 71,2%. Uczniowie sześcioletni stanowią będą 35,8% wszystkich uczniów w klasach I.

Wykres nr 4

Sredni wzrost liczby uczniów w klasie I od września 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

²⁸ Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie organizacji roku szkolnego (Dz. U. Nr 46, poz. 432 ze zm.).

Wyniki badania wskazują, że w roku szkolnym 2013/2014 szkoły dysponowały łącznie 30.186 salami lekcyjnymi dla 35.837 oddziałów klas I–III. Stosunek liczby oddziałów szkolnych do liczby sal lekcyjnych wyniósł 1,19, co oznacza, że średnio 16% oddziałów klas I–III uczyło się na zmiany z powodu braku wystarczającej liczby sal lekcyjnych.

Tabela nr 2

Współczynnik zmienności w oddziałach klas I–III ze względu na typ gminy

Województwo	Typ gminy				Współczynnik
	miasto na prawach powiatu	miejska	wiejska	miejsko-wiejska	
dolnośląskie	1,21	1,13	1,03	1,11	1,12
kujawsko-pomorskie	1,38	1,54	1,09	1,24	1,23
lubelskie	1,62	1,42	1,07	1,12	1,19
lubuskie	1,55	1,31	1,04	1,14	1,19
łódzkie	1,23	1,32	1,03	1,13	1,15
małopolskie	1,29	1,23	1,07	1,16	1,15
mazowieckie	1,42	1,58	1,10	1,31	1,29
opolskie	1,14	1,12	1,02	1,03	1,05
podkarpackie	1,26	1,21	1,06	1,08	1,11
podlaskie	1,64	1,38	1,07	1,18	1,26
pomorskie	1,35	1,60	1,15	1,14	1,27
śląskie	1,21	1,22	1,11	1,17	1,19
świętokrzyskie	1,45	1,05	1,09	1,06	1,11
warmińsko-mazurskie	1,66	1,47	1,03	1,14	1,22
wielkopolskie	1,23	1,52	1,06	1,17	1,17
zachodniopomorskie	1,35	1,62	1,03	1,15	1,23
Razem	1,32	1,36	1,07	1,15	1,19

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

Tabela nr 3

Współczynnik zmienowości (w oddziałach klas I–III) w zależności od liczby ludności zamieszkującej teren na którym położona jest szkoła

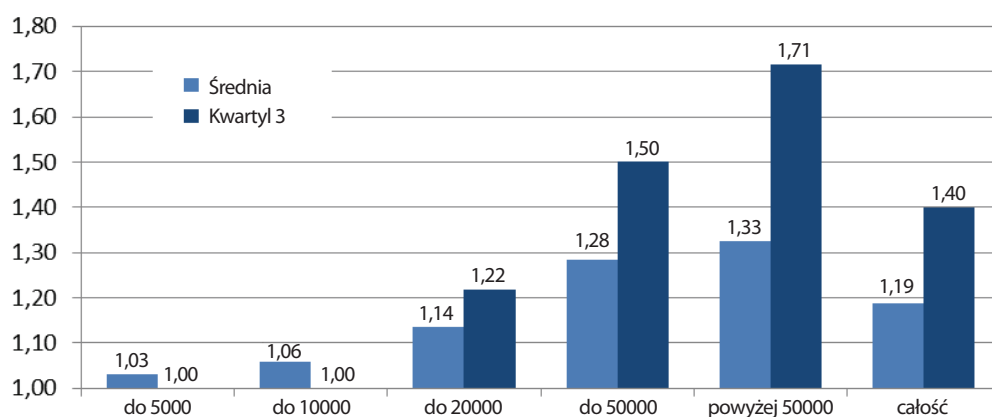
Województwo	Liczba ludności:			Współczynnik
	do 5 tys.	do 20 tys.	powyżej 20 tys.	
dolnośląskie	0,98	1,05	1,19	1,12
kujawsko-pomorskie	1,01	1,20	1,36	1,23
lubelskie	1,06	1,09	1,53	1,19
lubuskie	1,07	1,08	1,37	1,19
łódzkie	1,01	1,08	1,25	1,15
małopolskie	0,95	1,08	1,23	1,15
mazowieckie	1,05	1,15	1,47	1,29
opolskie	1,00	1,01	1,11	1,05
podkarpackie	1,07	1,05	1,20	1,11
podlaskie	1,02	1,16	1,51	1,26
pomorskie	1,09	1,13	1,42	1,27
śląskie	1,11	1,11	1,22	1,19
świętokrzyskie	1,02	1,09	1,19	1,11
warmińsko-mazurskie	1,02	1,09	1,50	1,22
wielkopolskie	1,06	1,08	1,29	1,17
zachodniopomorskie	0,94	1,10	1,40	1,23
Razem	1,03	1,10	1,31	1,19

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

Problem zmienowości w klasach I–III dotyczył będzie przede wszystkim szkół położonych w miejscowościach powyżej 10 tys. mieszkańców. W przypadku 75% wszystkich szkół objętych badaniem współczynnik zmienowości będzie mniejszy lub równy 1,4, a w przypadku 25% szkół, wyniesie co najmniej 1,4.

Wykres nr 5

Współczynnik zmienowości w zależności od liczby ludności zamieszkującej teren na którym położona jest szkoła²⁹

Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych uzyskanych z kwestionariuszy wypełnionych on-line przez szkoły.

²⁹ Kwartyle dzielą wyniki na części. Kwartył trzeci dzieli wyniki na dwie części, w ten sposób, że 75% wyników jest niższa lub równa wartości trzeciego kwartyła, a 25% wyników jest równa lub większa niż wartość trzeciego kwartyła. W. Sobczak. Statystyka. Aspekty praktyczne i teoretyczne. Wydawnictwo UMCS. Lublin 2006, s. 38.

Liczba uczniów w klasach I–III

We wszystkich skontrolowanych szkołach planowana od 1 września 2014 r. liczba uczniów w oddziale klasy I nie przekroczy 25 uczniów zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, który będzie obowiązywał od 1 września 2014 r.

W roku szkolnym 2013/2014 w skontrolowanych szkołach średnia liczba uczniów w jednym oddziale klas I–III wyniosła 22,1 uczniów (w klasie I – 23, w klasie II – 21 i w klasie III – 22) i nie przekraczała liczby 26, określonej w pkt 4 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej. Przypadki przekroczenia tej liczby stwierdzono w 18 szkołach (20,5%).

W każdej ze skontrolowanych szkół edukację dzieci w klasach I powierzono jednemu nauczycielowi (wychowawcy), zgodnie z pkt 6 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej. W ponad połowie (63,6%) szkół zajęcia edukacyjne w oddziałach klasy I prowadzono w sposób porównywalny do organizacji zajęć w oddziałach przedszkolnych. Były one realizowane bez podziału na 45 minutowe lekcje wyznaczane dzwonkiem szkolnym. Rytm zajęć i przerw lekcyjnych dla uczniów najmłodszych był regulowany przez nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego. Wszystkie kontrolowane szkoły zorganizowały dla najmłodszych uczniów zajęcia pozalekcyjne rozwijające ich indywidualne uzdolnienia, zapewniające atrakcyjne spędzenie czasu wolnego, zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych oraz wspierające uczniów mających trudności w nauce.

W niemal wszystkich (97,7%) kontrolowanych szkołach³⁰ zajęcia komputerowe dla uczniów najmłodszych organizowano w szkolnej pracowni komputerowej. Jednak w ponad połowie szkół (60,5%) nie zapewniono każdemu uczniowi osobnego komputera podczas tych zajęć i tym samym nie spełniono zalecenia określonego w pkt 11 załącznika Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej.

Wyniki badania przeprowadzonego w 6 881 szkołach również wskazują, że w zdecydowanej większości z nich (94%) liczba uczniów w jednym oddziale klas I–III nie przekraczała 26 uczniów w roku szkolnym 2013/2014.

Średnia liczba uczniów w jednym oddziale klas I–III wynosiła 18–19 uczniów. Przekroczenia w tym zakresie odnotowano w 6% szkół, w których liczba uczniów w jednym oddziale wynosiła średnio 28 uczniów.

Organizacja świetlic

W prawie wszystkich skontrolowanych szkołach (98,9%) zorganizowano opiekę świetlicową dla najmłodszych uczniów³¹.

W przypadku 70% tych szkół utworzono stałe grupy wychowawcze, do których zapisano również uczniów najmłodszych, a w przypadku jednej trzeciej szkół, skład grupy świetlicowej był różny i zmieniał się w zależności od potrzeb rodziców (opiekunów) uczniów najmłodszych. W pięciu³² szkołach (5,7%) liczebność uczniów w grupie wychowawczej przekroczyła liczbę 25 osób, co było niezgodne z § 7 ust. 2 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół³³.

³⁰ W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole Podstawowej nr 2 w Opolu i Szkole Podstawowej w Wierzchucinie uczniom z oddziałów klasy I nie organizowano zajęć w szkolnej pracowni komputerowej.

³¹ W roku szkolnym 2013/2014 w Szkole Podstawowej nr 4 w Kielcach nie wydzielono pomieszczenia na świetlicę i nie prowadzono zajęć świetlicowych.

³² Szkoła Podstawowa nr 313 w Warszawie, Szkoła Podstawowa w Wierzbicy, Szkoła Podstawowa nr 2 w Nowym Sączu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Opolu, Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowej.

³³ Dz. U. Nr. 61, poz. 624 ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych statutów.

Ponad dwie trzecie szkół (85%), spośród 6 881 zbadanych, także zorganizowało opiekę świetlicową dla najmłodszych uczniów.

Zajęcia świetlicowe zapewniono we wszystkich szkołach położonych w miastach na prawach powiatu, w 99,2% szkół położonych w gminach miejskich, w 77,3% szkół położonych w gminach wiejskich oraz w 85,9% szkół położonych w gminach miejsko-wiejskich.

Organizacja posiłków

Prawie we wszystkich szkołach objętych kontrolą (96,6%) zapewniono uczniom możliwość zjedzenia w szkole posiłku. Taką możliwość zapewniły również niemal wszystkie szkoły objęte badaniem (93%). W 57% tych szkół zorganizowało ciepły posiłek (obiad) przygotowywany w kuchni szkolnej, a w 40% szkół organizowało posiłek w formie cateringu.

Bezpieczna przestrzeń dla uczniów klas I–III

W szkołach wprowadzono rozwiązania organizacyjne mające na celu ograniczenie przebywania uczniów najmłodszych (z klas I–III) z uczniami klas starszych (IV–VI). Działania te polegały przede wszystkim na wydzieleniu w szkołach stref ograniczających bezpośrednie kontakty uczniów.

W 80,7% szkół objętych kontrolą zorganizowano odrębne szatnie dla najmłodszych uczniów, w 67% szkół odrębne sanitariaty, w 51,8% odrębne strefy dla uczniów najmłodszych w świetlicy szkolnej, w 24,4% szkół odrębne strefy w jadalni szkolnej, a w 18,2% szkół odrębne wejścia do budynku szkolnego.

W przypadku szkół objętych badaniem w 58% z nich wydzielono odrębną szatnię dla uczniów najmłodszych, w 50% – odrębne sanitariaty, w 35% – odrębną w świetlicę, w 11% – jadalnię, a w 14% – odrębne wejście do budynku szkolnego.

3.3 Kadra pedagogiczna

We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono wykwalifikowaną kadrę nauczycieli do edukacji najmłodszych uczniów, a ich liczba jest wystarczająca do nauczania zwiększonej od 1 września 2014 r. liczby uczniów w szkołach.

Badanie przeprowadzone na grupie 6 881 szkół podstawowych również potwierdza, że szkoły posiadają kadrę nauczycielską przygotowaną do kształcenia uczniów najmłodszych.

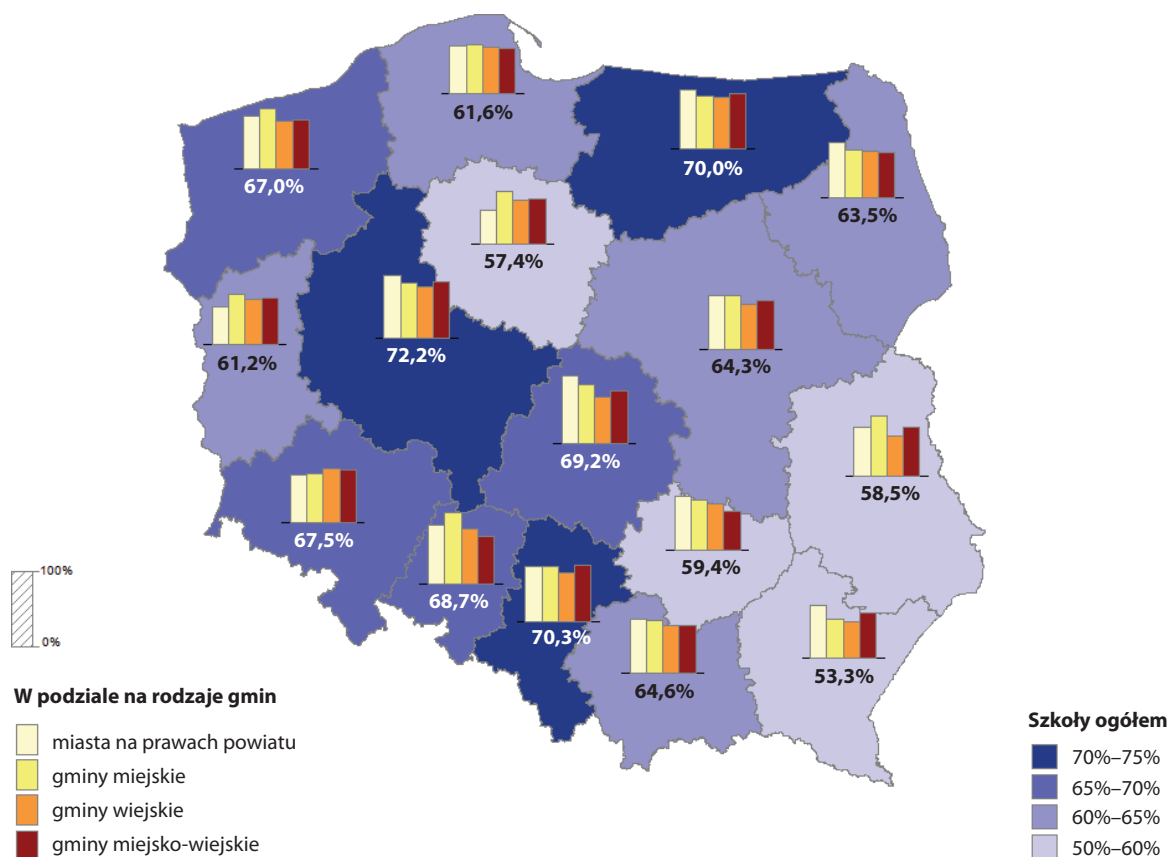
Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej (85% szkół zbadanych) uczestniczyli również w doskonaleniu zawodowym dotyczącym metodyki pracy z dzieckiem podejmującym edukację w wieku sześciu lat.

4.1 Przygotowanie kontroli

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła się do szkół podstawowych – z wyłączeniem szkół specjalnych, filii szkół podstawowych oraz szkół podstawowych niepublicznych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego – o przekazanie informacji (w formie kwestionariusza) dotyczących warunków lokalowych i organizacyjnych związanych z objęciem od dnia 1 września 2014 r. dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym. Kwestionariusz ten zawierał łącznie 19 zagadnień związanych bezpośrednio z problematyką dzieci najmłodszych. Dotyczyły one m.in: liczby uczniów i oddziałów klas I–III w roku szkolnym 2013/2014, liczby dzieci objętych obowiązkiem szkolnym od 1 września 2014 r. z podziałem na dzieci 6-letnie i 7-letnie, liczby sal lekcyjnych przeznaczonych wyłącznie dla klas I–III, planowanej liczby oddziałów w roku szkolnym 2014/2015, a także zapewnienia odpowiednich warunków w salach dydaktycznych, organizacji opieki świetlicowej i możliwości zjedzenia przez ucznia ciepłego posiłku.

Wykres nr 6

Odsetek szkół, od których uzyskano informacje w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK

Źródło: Opracowanie własne. Departament Metodyki Kontroli i Rozwoju Zawodowego NIK.

Na podstawie danych uzyskanych z 6 881 szkół ustalono 715 podmiotów, w których nastąpi dwukrotne zwiększenie planowanej liczby uczniów w klasach pierwszych od 1 września 2014 r. Podczas wyboru szkół do kontroli na miejscu uwzględniono również inne kryteria takie jak: wskaźnik zmienności powyżej 1,0 oraz planowaną liczbę uczniów w klasie pierwszej (powyżej 50). Z populacji tej wylosowano 75 szkół do kontroli przy zachowaniu reprezentatywności w podziale na województwa. Dodatkowo do kontroli sprawdzającej wytypowano 13 szkół podstawowych objętych kontrolą pn. „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolletnich obowiązkiem szkolnym” (P/12/068).

W odniesieniu do działalności dziesięciu szkół podstawowych objętych kontrolą zastosowano w wystąpieniu pokontrolnym ocenę opisową. W pozostałych przypadkach zastosowano ocenę: pozytywną (jeśli nie stwierdzono nieprawidłowości, a stwierdzone uchybienia miały tylko charakter formalny, nie powodując negatywnych następstw merytorycznych dla kontrolowanej działalności i nie naruszały przepisów prawa) lub pozytywną mimo stwierdzenia nieprawidłowości (jeśli stwierdzono nieprawidłowości niemające istotnego znaczenia merytorycznego dla kontrolowanej działalności). W kontroli nie sformułowano ocen negatywnych.

Do nieprawidłowości mających istotne znaczenie dla oceny kontrolowanej działalności zaliczono w szczególności: występowanie w szkołach czynników zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia uczniów, brak warunków lokalowych i organizacyjnych niezbędnych do realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej, niezapewnienie uczniom opieki świetlicowej w szkołach oraz brak zapewnienia wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Na podstawie art. 53 ust. 6 ustawy o NIK, skierowano wystąpienia pokontrolne do kierowników wszystkich kontrolowanych jednostek. W przypadku dziesięciu szkół zastosowano w wystąpieniu ocenę opisową, w przypadku 23 szkół – ocenę pozytywną, a w przypadku 55 – ocenę pozytywną mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

W wystąpieniach pokontrolnych do dyrektorów sformułowano 119 wniosków pokontrolnych:

- 55 wniosków dotyczyło dostosowania mebli w salach lekcyjnych, pracowniach komputerowych, na świetlicach i na stołówkach do zasad ergonomii,
- 16 wniosków dotyczyło zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów na terenie szkoły,
- 10 wniosków dotyczyło dostosowania wyposażenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do wzrostu uczniów najmłodszych,
- 38 wniosków dotyczyło innych kwestii, w tym m. in. umożliwienia korzystania najmłodszym uczniom ze świetlicy, zapewnienia uczniom szkolnego placu zabaw, organizowania zajęć świetlicowych w grupach o wymaganej liczebności.

W dniu 24 lipca 2014 r. 53 wnioski były w trakcie realizacji bądź już zostały zrealizowane.

W ramach kontroli w 13 szkołach podstawowych dokonano sprawdzenia sposobu realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK w ramach kontroli P/12/068 „Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześciolatek obowiązkami szkolnymi”. W jej wyniku pod adresem dyrektorów kontrolowanych szkół sformułowano łącznie 42 wnioski. W wyniku kontroli sprawdzającej ustalono, że 36 wniosków zostało zrealizowanych, a sześć było w trakcie realizacji. Zakres przedmiotowy sformułowanych wniosków był następujący:

- 16 wniosków dotyczyło zapewnienia w szkole właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny (13 wniosków zrealizowano, trzy były w trakcie realizacji);
- 10 wniosków dotyczyło stosowania zasad postępowania administracyjnego podczas przyjmowania sześciolatek do szkoły (siedem wniosków zrealizowano, trzy były w trakcie realizacji);
- pięć wniosków dotyczyło dostosowania organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli do przepisów prawa (wszystkie zostały zrealizowane);

- cztery wnioski dotyczyły dostosowania wyposażenia pomieszczeń szkolnych w ergonomiczny sprzęt dostosowany do wzrostu uczniów (wszystkie zostały zrealizowane);
- cztery wnioski dotyczyły zachowania dopuszczalnej liczebności uczniów podczas zajęć świetlicowych (wszystkie zostały zrealizowane);
- trzy wnioski dotyczyły dostosowania organizacji pracy szkoły do przepisów prawa (wszystkie zostały zrealizowane).

W jednym przypadku kontrolerzy NIK przedstawili dyrektorowi szkoły, w trybie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, informację o stwierdzeniu zagrożenia dla bezpieczeństwa uczniów na szkolnym placu zabaw. Zagrożenie to polegające na wystających wkrętach na huśtawkach i nieosłoniętych gwintach śrub mocujących urządzenia zostało usunięte przez dyrektora szkoły jeszcze w trakcie trwania kontroli.

5.1. Charakterystyka uwarunkowań prawnych oraz organizacyjno-ekonomicznych

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady funkcjonowania szkół publicznych jest ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³⁴ (dalej: u.s.o.). Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.s.o., obowiązek szkolny rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej niż do ukończenia 18 roku życia. Ustawą z 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, obniżono wiek rozpoczynania obowiązku szkolnego do 6 lat. Pierwotnie, pierwsi 6-latkowie powinni obowiązkowo rozpocząć swoją edukację od 1 września 2012 r.³⁵, lecz termin ten przesunięto na 1 września 2014 r.³⁶. Ponadto, ustawą 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, wprowadzono uregulowanie, zgodnie z którym, od 1 września 2014 r. spełnianie obowiązku szkolnego rozpoczną dzieci 7-letnie oraz dzieci 6-letnie urodzone w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 30 czerwca 2008 r. Ustawa ta wprowadza również do systemu oświaty zasadę, że zajęcia edukacyjne w klasach I–III szkoły podstawowej będą prowadzone w oddziałach liczących nie więcej niż 25 uczniów.

Zalecenia dotyczące warunków (lokalowych i organizacyjnych) w jakich powinna przebiegać nauka uczniów klas I–III określone zostały w załączniku Nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej, część: zalecane warunki i sposób realizacji. W zaleceniach tych określono m.in. następujące standardy nauczania wczesnoszkolnego:

- dla zapewnienia ciągłości wychowania i kształcenia, nauczyciele uczący w klasie I szkoły podstawowej powinni znać podstawę programową wychowania przedszkolnego (pkt 1);
- należy zadbać o adaptację dzieci do warunków szkolnych, w tym o ich poczucie bezpieczeństwa. Czas trwania okresu adaptacyjnego określa nauczyciel, biorąc pod uwagę potrzeby dzieci (pkt 2);
- sale lekcyjne powinny składać się z dwóch części: edukacyjnej (wyposażonej w tablicę, stoliki itp.) i rekreacyjnej (odpowiednio do tego przystosowanej). Zalecane jest wyposażenie sal w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (np. liczniki), sprzęt audiowizualny, komputery z dostępem do Internetu, gry i zabawki dydaktyczne, kąciki tematyczne (np. przyrody), biblioteczkę itp. Uczeń powinien mieć możliwość pozostawienia w szkole części swoich podręczników i przyborów szkolnych (pkt 3);
- wskazane jest, aby edukacja w klasach I–III szkoły podstawowej odbywała się w zespołach rówieśniczych liczących nie więcej niż 26 osób (pkt 4);
- w klasach I–III szkoły podstawowej edukację dzieci powierza się jednemu nauczycielowi. Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji muzycznej, plastycznej, wychowania fizycznego, zajęć komputerowych i języka obcego nowożytnego można powierzyć nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje (pkt 6);
- edukacja polonistyczna: w początkowym okresie nauki kontynuowany jest rozpoczęty w przedszkolu proces kształtowania dojrzałości dzieci do nauki czytania i pisania. Umiejętności te kształtuje się według wybranej metody, dbając o łączenie czytania z pisaniem. W klasie I szkoły podstawowej około połowy czasu przeznaczanego na edukację polonistyczną uczniowie mogą zajmować się rysowaniem i pisaniem, siedząc przy stolikach (pkt 7);

³⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³⁵ Zgodnie z art. 26 pkt 4 ustawy z 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty.

³⁶ Art. 1 pkt 2 ustawy z 2012 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty.

- edukacja matematyczna: w pierwszych miesiącach nauki w centrum uwagi jest wspomaganie rozwoju czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki. Dominującą formą zajęć są w tym czasie zabawy, gry i sytuacje zadaniowe, w których dzieci manipulują specjalnie dobranymi przedmiotami, np. liczmanami (pkt 9);
- zajęcia komputerowe należy rozumieć dosłownie jako zajęcia z komputerami prowadzone w korelacji z pozostałymi obszarami edukacji. Należy zadbać o to, aby w sali lekcyjnej było kilka kompletnych zestawów komputerowych z oprogramowaniem odpowiednim do wieku, możliwości i potrzeb uczniów. Uczniom klas I–III należy umożliwić korzystanie ze szkolnej pracowni komputerowej. Zaleca się, aby podczas zajęć uczeń miał do swojej dyspozycji osobny komputer z dostępem do Internetu (pkt 11);
- odpowiednio do istniejących potrzeb szkoła organizuje: zajęcia opiekuńcze zapewniające dzieciom interesujące spędzanie czasu, przyjazną atmosferę i bezpieczeństwo; zajęcia zwiększające szansę edukacyjne uczniów zdolnych oraz uczniów mających trudności w nauce (pkt 18).

Zasady organizacji szkoły podstawowej zostały określone w załączniku Nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów. Zgodnie z § 10 ust 1 ww. załącznika, szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji szkoły, opracowany przez dyrektora szkoły podstawowej do dnia 30 kwietnia każdego roku. Arkusz ten jest zatwierdzany przez organ prowadzący do dnia 30 maja danego roku. Podstawową jednostką organizacyjną szkoły jest oddział (§ 5 ust. 1). Przepisy zawarte w załączniku Nr 2 do ww. rozporządzenia nie określają maksymalnej liczby uczniów w oddziałach szkół ogólnodostępnych (za wyjątkiem oddziałów w szkołach integracyjnych, oddziałów integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych, oddziałów w szkołach specjalnych i oddziałów specjalnych w szkołach ogólnodostępnych). Dopuszczono natomiast, organizację nauczania w klasach łączonych, w tym połączenie zajęć prowadzonych w oddziale przedszkolnym dla dzieci 6-letnich i zajęć prowadzonych w klasie I (§ 5 ust. 7). Stosownie do § 6 ust. 2 ww. załącznika, czas trwania poszczególnych zajęć edukacyjnych w klasach I–III ustala nauczyciel prowadzący zajęcia, zachowując ogólny tygodniowy czas tych zajęć. Dla uczniów, którzy muszą dłużej przebywać w szkole ze względu na czas pracy ich rodziców (prawnych opiekunów), organizację dojazdu do szkoły lub inne okoliczności, wymagające zapewnienia opieki w szkole, szkoła organizuje świetlicę, w której zajęcia prowadzone są w grupach zajęciowych. Liczba uczniów w grupie nie powinna przekraczać 25 (§ 7 ust. 1–2).

Zasady bezpieczeństwa obowiązujące w szkołach określa rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Ponadto, zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³⁷ i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy³⁸.

Uchwałą Rady Ministrów nr 112/2009 z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu wspierania w latach 2009–2014 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I–III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, został ustanowiony na lata 2009–2014 rządowy Program „Radosna szkoła”³⁹.

³⁷ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

³⁸ Dz. U. z 2003 r., Nr 169, poz. 1650 ze zm.

³⁹ Uchwała dotycząca programu „Radosna szkoła” została zmieniona uchwałą Rady Ministrów nr 216/2009 z dnia 10 grudnia 2009 r. oraz uchwałą Rady Ministrów nr 153/2010 z dnia 4 października 2010 r.

W programie tym przewidziano udzielenie wsparcia organom prowadzącym szkoły m.in. na: zakupy pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw w szkole oraz utworzenie lub modernizację szkolnych placów zabaw. Podstawową przesłanką wprowadzenia programu była potrzeba łagodnego wprowadzenia dzieci w naukę szkolną. Powołana wyżej uchwała Rady Ministrów stanowiła podstawę do opracowania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I–III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia⁴⁰.

Wymagania w zakresie kwalifikacji nauczycieli zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁴¹. Zgodnie z § 4 ust. 1–2 tego rozporządzenia kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach I–III szkół podstawowych posiada osoba, która: 1) ma kwalifikacje określone w § 2 ust. 1, § 3 lub 2) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności odpowiadającej nauczalnemu przedmiotowi lub prowadzonym zajęciom, lub 3) ukończyła zakład kształcenia nauczycieli w specjalności innej niż wymieniona w pkt 2, a ponadto ukończyła kurs kwalifikacyjny w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć (ust. 1). Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach I–III szkół podstawowych posiada również osoba, która ukończyła: 1) studia wyższe na kierunku pedagogika w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym, lub 2) zakład kształcenia nauczycieli w specjalności przygotowującej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym (ust. 2).

⁴⁰ Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.

⁴¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1207.

5.2. Wykaz ważniejszych aktów normatywnych dotyczących skontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.). Ustawa została uchylona z dniem 30 kwietnia 2012 r.
3. Ustawa z dnia z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 139, poz. 814 ze zm.). Ustawa obowiązuje od 30 kwietnia 2012 r.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I–III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia (Dz. U. Nr 110, poz. 915 ze zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2013 r. poz. 1207).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324 ze zm.).

5.3. Wykaz kontrolowanych jednostek i osób kierujących tymi jednostkami oraz ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych

Lp.	Jednostka kontrolowana	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena skontrolowanej działalności zawarta w wystąpieniu pokontrolnym NIK	Jednostka organizacyjna NIK, przeprowadzająca kontrolę
1.	Szkoła Podstawowa nr 22 we Wrocławiu, ul. Stabłowicka 143, 54-062 Wrocław	Jarosław Wojna	ocena opisowa	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
2.	Szkoła Podstawowa nr 98 im. Piastów Wrocławskich we Wrocławiu, ul. Sycowska 22a, 51-319 Wrocław	Jolanta Przystańska-Żudrak	ocena opisowa	
3.	Szkoła Podstawowa nr 83 im. J. Kasprowicza we Wrocławiu, ul. Boya-Żeleńskiego 32, 51-160 Wrocław	Ewa Nadziejca	ocena opisowa	
4.	Szkoła Podstawowa nr 80 im. Tysiąclecia Wrocławia we Wrocławiu, ul. Polna 4, 52-120 Wrocław	Ireneusz Dudek	ocena opisowa	
5.	Szkoła Podstawowa nr 15 im. 4 Dywizji Piechoty Wojska Polskiego w Zielonej Górze, ul. Lisia 37, 65-093 Zielona Góra	Ewa Abrasowicz	ocena opisowa	
6.	Szkoła Podstawowa nr 43 w Białymstoku, ul. Stroma 16, 15-662 Białystok	Andrzej Danieluk	PN	Delegatura NIK w Białymstoku
7.	Szkoła w Podstawowa nr 2 im. ks. J. Twardowskiego w Białymstoku, ul. Bohaterów Monte Cassino 25, 15-893 Białystok	Jolanta Murawska	P	
8.	Zespół Szkół Samorządowych w Sztabinie, ul. Augustowska 82, 16-310 Sztabin	Marek Marciniak	PN	
9.	Szkoła Podstawowa nr 37 im. K. Górskiego w Białymstoku, ul. Jaworowa 8, 15-808 Białystok	Tadeusz Marek Gaszyński	PN	
10.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. A. Werusz-Kowalskiego w Suwałkach, ul. Klonowa 51, 16-400 Suwałki	Ewa Żynda	PN	
11.	Szkoła Podstawowa nr 19 we Włocławku, ul. Szkolna 13, 87-800 Włocławek	Ewa Bałoń	PN	
12.	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Brodnicy, ul. 3 maja 2, 87-300 Brodnica	Krystyna Dzur	PN	
13.	Szkoła Podstawowa nr 313 w Warszawie, ul. Cybisa 1, 02-784 Warszawa	Alicja Patalas	PN	
14.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Papieża Jana Pawła II w Pisz, ul. Wołodyjowskiego 2a, 12-200 Pisz	Anna Maksimowicz	PN	
15.	Szkoła Podstawowa nr 25 im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie, ul. Grzybowska 35, 00-855 Warszawa	Tomasz Ziewiec	P	

16.	Szkoła Podstawowa nr 27 im. S. Wyspiańskiego w Sosnowcu, ul. Grabowa 2, 41-209 Sosnowiec	Iwona Bensaid	PN	Delegatura NIK w Katowicach
17.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. J. Tischnera w Rajczy, Rynek 2, 34-370 Rajcza	Marian Jeleśniański	PN	
18.	Szkoła Podstawowa nr 9 im. M. Konopnickiej w Sosnowcu, ul. Braci Mieroszewskich 54, 41-219 Sosnowiec	Teresa Juras	PN	
19.	Szkoła Podstawowa nr 34 im. M. Kopernika w Katowicach, ul. Zielonogórska 3, 40-710 Katowice	Maria Szopa-Zajac	P	
20.	Szkoła Podstawowa nr 18 im. Jana Pawła II w Gliwicach, ul. Okrzei 16, 44-100 Gliwice	Mariola Dworaczek	PN	
21.	Szkoła Podstawowa nr 22 w Chorzowie, ul. Św. Piotra 9a, 41-500 Chorzów	Gabriela Waleczek	P	
22.	Szkoła Podstawowa nr 20 im. M. Kopernika w Sosnowcu, ul. gen. Władysława Andersa 66, 41-200 Sosnowiec	Anna Szymańska	P	
23.	Szkoła Podstawowa nr 36 im. K. K. Baczyńskiego w Katowicach, ul. Iłhakowiczówny 13, 40-134 Katowice	Dorota Pankiewicz	PN	
24.	Szkoła Podstawowa nr 32 im. J. Dudy-Gracza w Częstochowie, ul. K. Przerwy-Tetmajera 40, 42-207 Częstochowa	Małgorzata Bokwa	PN	
25.	Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pszowie, ul. K. Miarki 16, 44-370 Pszów	Bogusława Seemann	PN	
26.	Szkoła Podstawowa nr 4 w Kielcach, ul. Warszawska 340, 25-414 Kielce	Małgorzata Szostak	PN	Delegatura NIK w Kielcach
27.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. S. Staszica w Kielcach, ul. Staffa 7, 25-410 Kielce	Jerzy Leśniok	PN	
28.	Szkoła Podstawowa nr 27 im. K. K. Baczyńskiego w Kielcach, ul. Toporowskiego 96, 25-549 Kielce	Rena Jankowska	ocena opisowa	
29.	Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bohaterów Westerplatte w Kielcach, ul. Wspólna 17, 25-003 Kielce	Edyta Cuper	P	
30.	Szkoła Podstawowa nr 18 im. Z. Kruszelnickiego „Wilka” w Kielcach, ul. Bolesława Chrobrego 105, 25-623 Kielce	Dorota Majchrzyk	P	
31.	Szkoła Podstawowa im. Marszałka J. Piłsudskiego w Jedlni-Letnisku, Słoneczna 5, 26-630 Jedlnia-Letnisko	Maria Staniszevska	PN	

32.	Zespół Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Zamościu, ul. Peowików 30a 9, 22-400 Zamość	Dorota Pintał	P	Delegatura NIK w Lublinie
33.	Szkoła Podstawowa nr 9 w Zespole Szkół nr 6 w Zamościu, ul. Kalinowa 5a, 22-400 Zamość	Grzegorz Jarosław Lasek	P	
34.	Szkoła Podstawowa im. K. Górskiego w Wierzbicy-Osiedlu, ul. Pogodna 8, 22-150 Wierzbica	Mieczysława Sołtys	PN	
35.	Szkoła Podstawowa im. Gen W. Sikorskiego w Łaszczowie, ul. F. Chopina 11, 22-650 Łaszczów	Lidia Tucka	PN	
36.	Szkoła Podstawowa im. J. I. Kraszewskiego w Snopkowie, Snopków 50, 21-002 Jastków	Grażyna Kawecka	PN	
37.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. H. Sienkiewicza w Kraśniku, Al. Niepodległości 54, 23-210 Kraśnik	Marta Drozd	PN	
38.	Szkoła Podstawowa nr 7 im. Orłąt Lwowskich w Łodzi, ul. Wiosenna 1, 93-535 Łódź	Jarosław Krajewski	PN	Delegatura NIK w Łodzi
39.	Szkoła Podstawowa nr 110 im. Partyzantów Ziemi Łódzkiej w Łodzi, ul. Zamknięta 3, 93-329 Łódź	Sławomir Ruciński	P	
40.	Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi, ul. Napoleńska 7/17, 91-231 Łódź	Agata Piechna	PN	
41.	Szkoła Podstawowa nr 48 w Łodzi, ul. Rydzowa 15, 91-211 Łódź	Sławomir Maciejewski	PN	
42.	Szkoła Podstawowa nr 160 im. Powstańców Śląskich w Łodzi, ul. A. Struga 24 A, 90-513 Łódź	Andrzej Woźniński	PN	
43.	Szkoła Podstawowa im. Św. Stanisława Kostki w Moszczenicy, ul. Dworcowa 9, 97-310 Moszczenica	Jolanta Kujawska-Wężyk	PN	
44.	Szkoła Podstawowa im. W. Bogusławskiego w Czerniewicach, ul. Mazowiecka 88, 97-216 Czerniewice	Andrzej Obiała	PN	Delegatura NIK w Krakowie
45.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Świętej Jadwigi Królowej w Nowym Sączu, ul. Jagiellońska 32, 33-300 Nowy Sącz	Katarzyna Fałowska	ocena opisowa	
46.	Szkoła Podstawowa nr 9 im. T. Kościuszki w Nowym Sączu, ul. Ks. Piramowicza 16, 33-300 Nowy Sącz	Zofia Basiaga	ocena opisowa	
47.	Szkoła Podstawowa nr 8 im. W. Jagiełły w Nowym Sączu, Al. S. Batorego 76, 33-300 Nowy Sącz	Beata Kozieł	ocena opisowa	
48.	Szkoła Podstawowa nr 64 im. T. Kościuszki w Krakowie, ul. Sadržawki 1, 31-465 Kraków	Dorota Łasak	P	
49.	Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Podłężu, 32-003 Podłęże	Anna Pilch	ocena opisowa	
50.	Szkoła Podstawowa im. Ks. J. Poniatowskiego w Bolechowicach, ul. Szkolna 7, 32-082 Bolechowice	Halina Kodura	PN	
51.	Szkoła Podstawowa w Siedliskach, 33-172 Siedliska 232	Lucyna Jamka	PN	
52.	Zespół Szkół Publicznych w Radziszowie, ul. Szkolna 7, 32-052 Radziszów	Teresa Sławik	P	
53.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Opolu, ul. Katowicka 35, 45-061 Opole	Mirosław Śnigórski	PN	
54.	Szkoła Podstawowa nr 47 we Wrocławiu, ul. Januszowicka 35-37, 53-135 Wrocław	Bogusława Pawłowska	PN	

55.	Szkoła Podstawowa im. J. Wybickiego w Owińskach, ul. Poprzeczna 10, 62-005 Owińska	Marek Kaniewski	PN	Delegatura NIK w Poznaniu
56.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Białych Górników w Kłodawie, ul. 3 maja 5, 62-650 Kłodawa	Jolanta Szadkowska	PN	
57.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. S. Staszica w Swarzędzu, ul. Zamkowa 20, 62-020 Swarzędz	Elżbieta Nawrocka	PN	
58.	Zespół Szkół w Przykonia, Szkoła Podstawowa im. M. Marii Konopnickiej, ul. Szkolna 4a, 62-731 Przykona	Zdzisław Nowak	PN	
59.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Królowej Jadwigi w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Królowej Jadwigi 3, 63-400 Ostrów Wielkopolski	Iwona Gruca	PN	
60.	Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Orchowie, ul. Szkolna 11, 62-436 Orchowo	Elżbieta Gonicka	PN	
61.	Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Komornikach, ul. S. Staszica 25, 62-052 Komorniki	Bożena Czaińska	P	
62.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Bohaterów Westerplatte w Wschowej, ul. Wolsztyńska 4, 67-400 Wschowa	Ryszard Ratajczak	PN	
63.	Szkoła Podstawowa nr 7 im. Bojowników o Wolność i Demokrację w Toruniu, ul. gen. J. Bema 66, 87-100 Toruń	Iwona Fechner-Sędzicka	PN	
64.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Legnicy, ul. Głogowska 50, 59-220 Legnica	Magdalena Sługocka-Sulewska	PN	
65.	Szkoła Podstawowa nr 80 im. M. Kownackiej w Warszawie, ul. Aspekt 48, 01-904 Warszawa	Beata Sinicyn	PN	Delegatura NIK w Warszawie
66.	Szkoła Podstawowa nr 12 im. K. Makuszyńskiego w Siedlcach, ul. Unitów Podlaskich 16, 08-101 Siedlce	Hanna Głuchowska	P	
67.	Szkoła Podstawowa nr 60 w Warszawie, ul. Zbaraska 3, 04-014 Warszawa	Izabela Pielak-Świerczyńska	P	
68.	Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu, ul. Mazowiecka 1, 96-321 Żabia Wola	Marzena Pytlak	PN	
69.	Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich spod Monte Cassino w Grabowie nad Pilicą, ul. Parkowa 4, 26-902 Grabów nad Pilicą	Edyta Lusarczyk	PN	
70.	Szkoła Podstawowa nr 3 w Zespole Szkół „Rybienko Leśne” w Wyszkowie, ul. Stefana Batorego 6, 07-201 Wyszków	Alina Małgorzata Oleksiak	P	
71.	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Jana Pawła II w Pruszkowie, ul. Mostowa 6, 05-800 Pruszków	Urszula Głogowska-Żuchowska	P	

72.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Zespole Szkół Nr 1 w Humniskach, Humniska 264, 36-200 Brzozów	Lucjan Czech	PN	Delegatura NIK w Rzeszowie
73.	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Jana Pawła II w Sanoku, ul. Przemyska 80, 38-500 Sanok	Barbara Zdybek	PN	
74.	Szkoła Podstawowa w Żyrakowie, 39-204 Żyraków 77	Elżbieta Ulak	P	
75.	Szkoła Podstawowa w Jastarni, ul. Stelmaszczyka 4, 84-140 Jastarnia	Katarzyna Tabor-Brzezińska	P	
76.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka w Nowym Dworze Gdańskim, ul. 3-go maja 5, 82-100 Nowy Dwór Gdański	Waldemar Sobczak	PN	
77.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Redzie, ul. Gniewowska 33, 84-240 Reda	Mirosław Różyński	PN	
78.	Szkoła Podstawowa nr 35 w Częstochowie, ul. Ogrodowa 50/64, 42-202 Częstochowa	Katarzyna Bardzińska	PN	
79.	Szkoła Podstawowa nr 71 im. Bogusława X i Anny Jagiellonki w Szczecinie, ul. Bośniacka 7, 70-842 Szczecin	Barbara Szafryna	P	Delegatura NIK w Szczecinie
80.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Cedyni, ul. M. Roli-Żymierskiego 21, 74-520 Cedynia	Marian Drukarski	PN	
81.	Szkoła Podstawowa nr 37 im. kpt. ż. w. A. Ledóchowskiego w Szczecinie, ul. Rydla 6, 70-783 Szczecin	Janusz Cymerman	P	
82.	Szkoła Podstawowa im. S. Żeromskiego w Trzcińsku-Zdroju, ul. 2 Lutego 3, 74-510 Trzcińsko-Zdrój	Violetta Papież	PN	
83.	Szkoła Podstawowa im. K.I. Gałczyńskiego w Dobrej, ul. Poziomkowa 5, 72-003 Dobra	Beata Szałkiewicz	P	
84.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. E. Gierczaka w Świdwinie, ul. Armii Krajowej 19, 78-300 Świdwin	Magdalena Bujakowska	PN	
85.	Szkoła Podstawowa im. J. Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim, ul. Szkolna 1, 84-214 Bożepole Wielkie	Danuta Milewczyk	PN	
86.	Szkoła Podstawowa w Wierzchucinie, ul. Szkolna 22, 84-113 Wierzchucino	Elżbieta Pahnke	PN	
87.	Szkoła Podstawowa nr 9 im. J. Piłsudskiego w Elblągu, ul. Rodziny Nałazków 20, 82-300 Elbląg	Ewa Horbaczewska	P	
88.	Szkoła Podstawowa nr 11 im. J. Korczaka w Elblągu, ul. J. Korczaka 34, 82-300 Elbląg	Barbara Szafryna	P	

* Zastosowane skróty: ocena pozytywna – P; ocena pozytywna z nieprawidłowościami – PN

5.4. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Rzecznik Praw Obywatelskich
6. Rzecznik Praw Dziecka
7. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
8. Minister Edukacji Narodowej
9. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
10. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Komisja Edukacji, Nauki i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
14. Kuratoria Oświaty (wszystkie)
15. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego